

zagotovljeno, da se bodo dela ako mogoče pričela leta 1890. ter zvršila v teku naslednjih štirih let.

3. Deželni odbor se pooblašča, da zaslišavši druge udeležence sklene z visoko c. kr. državno upravo v smislu sklenenega načrta deželnega zakona za izvršitev izboljševalnega dela potrebni dogovor in da torej stori potrebne korake, pri tem najskrbnejše varujoč koristi dežele in izboljševanja.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Primorski Slovenci. Ko je baron Pretis dobil modro polo, pričakoval je vsakdo, da se politična uprava na Primorskem spremeni koreniti, ker jasno je bilo vsakemu, da je narekavala to važno osebno premembo skrb za avstrijske državne interese. Za tržaško namestniško mesto je težko najti na vse strani sposobne osebe, toda, ko je Pretis odšel, sodil je vsakdo, da ima vlada že zbranega mu naslednika. Pokazalo pa se je, da ni bilo tako, ker izročilo se je začasno vodstvo namestništva Pretis-ovi desnici, dvornemu svetovalcu Rinaldiniju, in takrat se je reklo, da pač ni mogoče tikoma pred volitvami v deželni in mestni zastop postaviti na tako odlično mesto moža, kateremu bi očitno prvi politični korak, vodstvo, volitev moral spodleteti in ga s tem spravil ob veljavo. Rinaldini vodil je torej mestne volitve tržaške. Ali je ta korak imel kaj vspeha ali mu je spodletel? Ves političen svet trdi, da mu je ta korak popolnoma spodletel in sicer so o tem vprašanji čudovito soglasni slovenski in laški tržaški glasovi in prav tako tudi patrijotični nemški časniki in politiki, le tržaški vladni glasovi trdijo, kako sijajno se je obneslo postopanje Rinaldinije-vo, da je bil po teh volitvah sijajno pokopan iridentizem v Trstu in videti je, da je osrednja vlada v Beču te tike tržaške sprejela za prave zlate, ker Rinaldini postal je pravi c. kr. namestnik v priznanje njegove izredne spretnosti, izredne zato, ker je plačilo mu pripoznano za to delo izredno veliko.

Po volitvah ostalo je v Trstu lepo vse pri starem, stari mestni zastop (deželni zbor), stari župan (dež. glavar), stari njegov namestnik, stara tržaška lahonska politika, edino, kar je bilo novo, bil je nagovor namestnikov na novo potrjenega župana, v katerem izreka, da Trst mnogo podpor potrebuje od države in da si mora zato prizadevati, da si pridobi dobre razmere z vso državo. (Bivši in sedaj zopet potrjeni mestni župan bi o tem lahko povedal kaj več in dr. Smolka tudi.) — No in kaj je odgovoril spreobrnjen župan Bazoni na to? odgovoril je slovesno, da Trst mora čuvati najskrbnejše svojo latinsko narodnost in zažugal je z brezozirno strogostjo onim (slovenskim) agitatorjem iz okolice, ki bi hoteli motiti to prizadevanje. Upamo, da vsaj vlada ne bode preslišala tega pretenja nasproti domoljubnim Av-

striji zvestim slovenskim okoličanom. Primorskim Slovencem pri tej priliki kličemo: Čujte in pazite in glasite se na pravem mestu! Vigilantibus jura!

— Shod slovenskih poslancev v Ljubljani. Ker se je od nekaterih gospodov poslancev izrekla želja, da bi se sklical shod slovenskih poslancev tekom t. m., razgovarjali so se vsled vabila klubovega predsednika o tem vprašanji v Ljubljani bivajoči deželni poslanci in so z ozirom na sedanji politični položaj in na kratek čas do otvorjenja državnega zbora sklenili, da se shod izkliče ob Veliki noči.

— Jezičnik, XXVII. leto, s katerim je gospod pisatelj profesor J. Marn letos pomnožil dolgo vrsto zanimivih spisov svojih, ima naslov „Svitoslava i Danica“ Monsignora Luka Jerana (Svitoslava) kaže nam o tej knjigi gospod pisatelj v zvesti naravni sliki tako, da prihodni pisatelj našega narodnega razvoja nahaja v tej knjigi bogato gradivo, s katerim je do pike zvesto risano delovanje neumorno in nesebično delujočega železno značajnega moža — gospoda Svitoslava, ki sicer sam ponižen in skromen, vse hoče storiti tako, da bi se njegovo ime ne imenovalo in da bi svet ne čul o njegovi dobrotljivosti.

— Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda, IV zvezek. Junaki, I. knjižica, je naslov 88 strani obsegajoči ravnokar rasposlani knjižici družbe sv. Cirila in Metoda. Junakov Slovencev kaže nam knjižica, ki je enako v čast vodstvu družbe, kakor pisatelju gosp. Fr. Hubad-u — 24 v prav toliko krajših ali daljih povestih, katerim je na čelo postavljena lepa slika blejskega jezera, vmes dodana slika: „Ernest železni pred Radgono“. Gorko priporočamo to knjigo naši mladini, pa tudi odraslim ne samo Slovencem, temveč posebno še političnim nasprotnikom, da se iz živih dogodb prepričajo, kako živo v krvi je domoljubje Slovincem, pa tudi družbi sv. Cirila in Metoda, katero nasprotniki tako radi obrekujejo.

— Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda imelo je dne 8. tm. pod predsedstvom gospoda prvomestnika prof. Tomo Zupana svojo 32. sejo, pri kateri je bilo navzočih 6 odbornikov ter je g. prvomestnik naznanil, da je IV. zvezek knjižnice „Junaki“ zgotovljen ter se bode prodajal po 25 kr.

— Gosp. Jaka Zabukovec, c. kr. računski revident, praznoval je dne 11. t. m. 40letnico svojega službovanja. Z veseljem čestitamo!

— Gosp. Jurij Deisinger, trgovec in člen mestnega odbora in krajnega šolskega sveta v Škofji Loki, umrl je tam dne 10. t. m.

— Odbor za Fr. Erjavčev spominek polaga račun o nabranih doneskih 2651 gld. 12 kr., o vsih troških 844 gld. 61 kr., kot ustanova za hčerki Erjavčevi ostane 1810 gld., od te svote dobivate hčerki vsaka polovico obresti, s 24 letom pa vsaka polovico glavnice. Oskrbovanje ustanove pristaja „Goriški ljudski posojilnici“ even-

tuelno „Matici Slovenski“ skupno z varuhom ml. hčerk g. Fr. Ferfilom.

— Vreme. Še le četrti dan je, odkar je z Ljubljane zginila stalna megla in se po dnevi zopet vidi solnce. Gorkota nastane deloma v popoldanskih urah in sega do 5 stopinj, sicer pa gorkomer kaže 2—3 ° mraza. Sneg je še po mestu in po polji, vendar pa je že mnogo kopnega.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. Na dunajski borzi (trgu za javna dolžna pisma) je zadnje tedne cena šla urno na kviško tako, da na priliko naša enotna papirnata renta, za katero se od 100 gld. imenske vrednosti na leto plačuje po 4 gld. 20 kr. obresti, danes že stane 88 gld. 40 kr., naši državni papirji ne donašajo toraj več 5% obresti, kar je znamenje velikega zaupanja, ki ga uživa naša država in pa dokaz splošnega zaupanja v evropski mir. Onim igralcem na borzi, ki žele niske cene v svoje namene, to naravno ni všeč, zato si izmišljujejo vsakovrstnih novic, katere bi mogle iznemiriti občinstvo, gotovo da tem virom ima se pripisovati novica, ki se je minule dni naznanjala preko Francoske po Evropi, kakor, da bi se nameraval naš cesar odpovedati vladarstvu. Ni nam treba dostavljati, da so to novico po vsem svetu takoj spoznali za raco in da je ni vrjel nihče.

Na Dunaji se je mudil te dni ogerski pravosodni minister Silagy in tudi to se je porabljal v podporo pred omenjene race, samo, da se je zasukala tako, da se namerava nasledništvu odpovedati nadvojvoda Karol Ludvig svojemu starejšemu sinu na korist. Tudi to je dobro znano, kje se rode take race. Ves svet namreč ve, da je nadvojvoda Karol Ludvig strogo konservativen in katolišk značaj, liberalnim krogom tak cesar naslednik ni povolji in zato si skoraj vsakih par mesecev po enkrat zmislijo tako novico, kakoršna bi ugajala njihovim željam.

Ogerski pravosodni minister bil je nekaj dni na Dunaji, poklonil se je med drngimi tudi on povodom novega leta, sedanjemu prestola-nasledniku nadvojvodu Karolu Ludviku, posel, ki ga je imel pa — pravijo poluradna poročila — bil je v tem, da se je z avstrijskim pravosodnim ministrom posvetoval o načelih novega vojaškega kazenskega zakona.

Razprave v konferenci Čehov in Nemcev v ministerskem predsedništvu se nadaljujejo in videti je, da so do sedaj imele že dejansko nekoliko vspeha glede razdelitve deželnega kulturnega sveta, gledé družih vprašanj pa se je nabralo zadosti gradiva in doseglo se je deloma tudi pojasnila. Bistvo pa se po sklepu konference vedno ima za tajno, toraj so verodajna sedaj samo uradna poročila, ki pa zadevajo samo čas in predmet razprav.

Hrvatski deželni zbor je pretrgan za mesec dni zaradi bolezni influence.

Ogerska. — Dne 11. tm. pričelo se je zopet zborovanje državnega zbora in nadaljuje se budgetna razprava o proračunu trgovinskega ministerstva. Strastno se je govorilo za lastno ogersko brogarsko podonavsko društvo, napadov na ministerskega predsednika pa do sedaj še ni bilo. Časniki so poročali, da bi bil cesarjev adjutant nadžupanu Peštanskemu Rath-u pismo naznanil, kako neprijetna je bila cesarju novica, da namerava Budapešt Košut-a izvoliti za svojega častnega meščana, in da cesarja ne bode nikdar več tje, ako se to res zgodi. Morebiti je to nekoliko pomagalo, resnica pa je, da je Tisza napravil z neodvisno stranko premirje za nekaj časa, s tem da je obljubil načrt domovinskega zakona predložiti v kratkem tako, da pride takoj za budgetom v razpravo v državnem zboru. Napadi na Tiszo imajo slediti sedaj pri razpravi o finančnem zakonu.

Ruska opozorila je po svojih zastopnikih vlade, ki so podpisale Berolinsko mirovno pogodbo, da se z zajemom Bolgarske vlade, s katerim je zastavila dohodke svojih železnic, krha ona pogodba, ker za vojne stroške, ki so vrniti Ruski, ne preostaja zadostne zastave. Bolgarska vlada je neki na to odgovorila, da je Ruska že nekaj let prostovoljno ustavila sprejemanja dogovorjenih svot v Bolgariji za one stroške. Avstrijska in Angleška ste se ve da, tudi pri tem vprašanji na strani Bolgarske, Bismark pa podpira Rusko.

Angleška je Portugalski hudo zažugala glede onega ozemlja v južni Afriki, do katerega si Angleška prilastuje pokroviteljstvo. Portugalska je na to odjenjala, nastala je pa v Lisabonu ministerska kriza, ker ministerstvo, ki že posluje 5. leto dalo je ostavko. Francoski listi zarad tega ravnanja angleško vlado oestro napadajo.

Španska. — Vsled obolenja mladega kralja odložena je ministerska kriza. Kraljica Kristina se ne gane od postelje kraljeve in trdi se, da se kraljica že nad teden dni ni slekla, da bi šla k počitku. Ljudstvo občuduje toliko materno ljubezen. Po naznanilih zadnjih 4 dni pa se tudi zdravje kraljevo toliko boljša, da se sme nadejati, da Bog ohrani dragoceno življenje mladega kraljiča.

Žitna cena

v Ljubljani 8. januarja 1890.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. — kr. turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 4 gld. 55 kr. — rži 4 gold. 71 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — ovsa 3 gold. 09 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — Krompir 3 gold. 03 kr. 100 kilogramov.

V Kranji.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 44 kr.